

Bebouwing

De eerste woningen werden vanaf het noorden gebouwd op de zandrug oostelijk van de Hunze. Op de bodemkaart van Nederland is duidelijk te zien dat deze zandkoppen in Oud-Annerveen verder van de Hunze liggen dan in Spijkerboor en Nieuw-Annerveen. De naam Annerveen betrof de hele strook land ten oosten van de Hunze van Zuidlaarderveen tot Eexterveen. De toevoeging Oud en Nieuw Annerveen niet meer werd gebruikt voor een stukje land ten westen van Annerveenschekanaal. Van de naam Spijkerboor horen we voor het eerst rond 1747, toen er een klapbrug over de Hunze kwam.

Acht gezinnen hadden zich in 1630 gevestigd in Annerveen. Het inwonertal bedroeg 48. Het eerste huis in Spijkerboor was de woning bij de sluis (het verlaat), nu Veenweg 5.

Door ontwikkelingen in handel en nijverheid liet dit dorp vanaf 1844 een sterke groei zien. In Oud Annerveen kwamen er landbouwers bij. In 1900 woonden er in totaal 86 gezinnen in de drie dorpen. Van 1971 tot 1980 werd er veel gebouwd in Oud- en Nieuw Annerveen op open plaatsen in de lintbebouwing, waardoor het totale aantal huizen op 123 kwam. De bebouwing aan het nieuwe straatje De Kolk in 1993 en 1994 betekende een grote uitbreiding van het huizental in Spijkerboor. Anno 2006 wonen in Spijkerboor 170, in Oud-Annerveen 123 en in Nieuw-Annerveen 117 mensen. Het bestemmingsplan voor dit gebied wordt in 2010 vernieuwd. Een bouwvergunning voor een nieuwe woning zal tot dan alleen worden gegeven in zeer uitzonderlijke gevallen.

Colofon:

Dit project is financieel mogelijk gemaakt door de Gemeente Aa en Hunze, Rabobank Aa en Hunze te Gieten, Nederlandse Aardolie Maatschappij te Assen en Installatiebedrijf S. de Jonge te Nieuw Annerveen. Medewerking is verleend door het Waterschap Hunze en Aa's te Veendam.

Vormgeving en realisatie: Print Studio Zeven, Tynaarlo.

Foto's: Frans de Jong, Mieke Sipma en uit het Dorpsomgevingsplan.

Redigeren van de tekst: Fred Wolthuis.

Getekende kaarten: Aaltje de Jonge.

Routeontwerp en teksten: Aaltje de Jonge, Gea de Boer, Hannie Goudswaard.

De werkgroep heeft gebruik gemaakt van: het artikel "Trekvogels en wintervogels in de omgeving van Spijkerboor, Oud- en Nieuw Annerveen" (Rens Penninx, januari 2006); het boek Drents Daip blij alied stromen (1993); het Dorpsarchief van Annerveen/Spijkerboor; het informatiebord van het Drentse Landschap in de Duunsche Landen.

Dorpsommetjes

Eén van de doelen in het dorpsomgevingsplan van Nieuw Annerveen, Oud Annerveen en Spijkerboor was het maken van dorpsommetjes. Het in kaart brengen van kleine wandelingen in en rond de drie dorpen om te laten zien dat er in 'het andere dorp' ook veel mooie plekjes te vinden zijn én om de kennis van het gebied te vergroten. De vereniging Dorpsbelangen Annerveen/Spijkerboor richtte een werkgroep in. Bijgestaan door de medewandelaars Geziena Völlink, Mina Hovenkamp en Hennie Leijten zijn vele wandelingen gemaakt om ten slotte tot 9 definitieve routes te komen: drie voor elk dorp. De duur van de routes varieert van drie kwartier tot anderhalf uur. Naast de puntsgewijze routeaanduiding zijn korte beschrijvingen opgenomen van interessante punten in de dorpen. Op de achterzijde zijn onderwerpen beschreven die extra aandacht verdienen. De werkgroep wenst de inwoners en hun gasten veel wandelplezier.

Spijkerboor, Oud en Nieuw Annerveen, 2006.

Het wandelen van de routes geschiedt op eigen risico.

Veranderingen in de routes na 2006 worden gepubliceerd op de website www.spijkerboor.nl onder het kopje dorpsbelangen.

Duur:
ongeveer 1½ uur.

Start:
op de Tolweg bij de sloot die ligt tussen
de huisnummers 48 en 50.

Routebeschrijving:

Oud Annerveen

1. Loop langs de sloot met het water aan de rechterhand.
2. Einde sloot op asfaltweg (Broekdijk) rechts.
3. Na ongeveer 100 m. over een met gras begroeide duiker naar links.
4. Doorlopen langs slootje naar het toegangshek.
5. Door het hek heen en op de dijk rechtsaf.

De Hunze en de oude meandering zijn ontstaan tijdens de voorlaatste ijstijd: smeltwater werd via de OerHunze van Oost-Groningen afgevoerd, naar zee. Er ontstond een beekdalsysteem. Op de laagste plekken, langs beken en in meertjes, vormde zich veen uit de resten van algen en waterplanten: het zogenaamde laagveen. De Hunze werd hierdoor een meanderende veenrivier, totdat men in het begin van de 20e eeuw overging tot kanalisatie: de lengte van de Hunze werd tot de helft teruggebracht. Later is men begonnen meanders te graven. De oorspronkelijke vegetatie komt daardoor weer terug. De oevers zijn begroeid met riet, rietgras, waterweegbree, gele lis en lisdodde.

6. Rechts van een bosje naar einde dijk tot aan de brug (alternatief: meander blijven volgen tot aan de brug).
7. Voor de brug rechtsaf, door het toegangshek, rechtdoor langs de Hunze.
8. Op het einde van het bosje rond de NAM locatie rechtsaf, tussen sloot en bosrand gaan lopen.
9. Einde sloot even naar rechts, op de asfaltweg links en direct de weg naar rechts inslaan.
10. Broekdijk volgen tot aan de Tolweg.

*Links van de Broekdijk loopt een onopvallend slootje, de **Hilligjessloot**. De naam is een verbastering van Heilige Geest van het Heilige Geest Gasthuis, een klooster uit Groningen dat hier stukken land had gekocht. Hilligjessloot vormde de grens tussen bezittingen van dit klooster en het klooster van Aduard. Nu vormt het de gemeentegrens.*

11. Op Tolweg rechtsaf en doorlopen naar startpunt.

*De Tolweg kenmerkt zich door lintbebouwing met een niet-gesloten structuur, waardoor je mooie doorkijkjes hebt naar het landschap erachter. Een aantal **boerderijen** valt op. **Tolweg 25**, de Vredenburg, een boerderij uit 1772, met een dwarsgeplaatst voorhuis. In de voorgevel zijn balkenankers en vijf zaadzolderramen te zien. De bouwstijl vertoont veel overeenkomsten met het Grevelinkhuis in Annerveenschekanaal. Dit is geen toeval: de bouwer Having Steenhuis was getrouwd met de dochter van Willem Grevelink. **Tolweg 27** uit 1875 en **Tolweg 29** uit 1902 zijn mooie voorbeelden van het Oldambster boerderijtype. Let vooral op de voordeur van nr. 29 met panelen en een sierrooster, een fraaie omlijsting en een gietijzeren stoep. De serre is gebouwd op het zuiden.*

